

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/348/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611209673
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4611209673.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členov senátu Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Dagmar Podhorcovej, v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a. s. so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti odporkyni: A. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Z., o zaplatenie 2.012,75 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 4. mája 2012, č. k. 4C/102/2012-30, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporokyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.297,21 eura s 8,76%-ným úrokom z omeškania ročne od 08. 10. 2009 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 77,12 eura a to všetko v splátkach po 30 eur mesačne s účinnosťou od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 37 ods. 1, § 40 ods. 1, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 a 4, § 54 ods. 1 a § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 1 -3, čl. 5 a čl. 6 Smernicou Rady č. 93/13-EHS z 5. apríla 1993, ako aj ustanovením § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 2.012,75 eura s príslušenstvom je dôvodný iba čiastočne. Je nesporné, že účastníci uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňoval od odporkyne zaplatenie sumy 2.012,75 eura, pozostávajúcej z neuhradenej úverovej istiny, zo zmluvného úroku, z poplatku za výber z bankomatu, zmluvnej pokuty, sankčného úroku a mesačného poplatku za vedenie účtu. Navrhovateľ si teda uplatňoval žalované plnenie na základe právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť podľa príslušných ustanovení zák. č. 258/2001 Z. z., teda na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa v zmysle § 23a) ods. 1, 2 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zák. č. 616/2004 Z. z. hľadí ako na spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Z predloženého návrhu na uzavretie úverovej zmluvy zo dňa 26. 01. 2006 je nepochybné, že účastníci konania v tento deň uzavreli individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere určenú na nákup tovaru (sporák zn. Eurotech), avšak tento právny vzťah nie je predmetom konania. V rámci dojednávania tohto záväzku navrhovateľ vopred vnútil odporkyňu aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Ako totiž vyplýva z predtlačie úverovej zmluvy podpisom želannej zmluvy sa konajúca osoba súčasne podpisuje aj pod tú časť textu, ktorá je vytlačená v dolnej časti zmluvy drobným voľným okom takmer nečitateľným písmom a ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu, ktorý má vzniknúť až v budúcnosti. Ak chcela odporkyňa získať úver na zakúpenie tovaru, čo bolo primárne jej pohnútkou k vstupu do právneho vzťahu s navrhovateľom, nemala na výber a musela podpísať predloženú predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala

aj náležitosti iného právneho úkonu. V tomto prípade sa preto dá usudzovať na nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa vstúpiť do iného zmluvného vzťahu s navrhovateľom ako bol primárne vo sfére jeho záujmu. Uvedené sa týka nepochybne aj vôle spotrebiteľa byť viazaný ustanoveniami hlavy 8, 9 úverových zmluvných podmienok navrhovateľa týkajúcich sa poskytnutia revolvingového úveru a to vzhľadom k tomu, že podpisom zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru klient prehlásil, že sa oboznámil s úverovými zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi bez výhrady. Keďže časť úverovej zmluvy týkajúca sa iba poskytnutia spotrebiteľského úveru na nákup tovaru sa netýka prípadného poskytnutia revolvingového úveru, tak spotrebiteľ zaiste nemá vôľu a v praxi ani čas oboznamovať sa s ďalšou časťou zmluvy a úverových zmluvných podmienok, týkajúcich sa práve úverového rámca - revolvingového úveru a úverovej karty. S poukazom na uvedené je podľa názoru súdu takýto právny úkon spotrebiteľa v časti uzavretia úverovej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru neplatný s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedený postup navrhovateľa sa dá s poukazom na vyššie citované ustanovenia Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka kvalifikovať ako nekalú praktiku, ktorej nemôže byť poskytnutá právna ochrana. Podpisom zmluvy dňa 26. 01. 2006, podľa názoru súdu, nedošlo automaticky k vzniku paralelného úverového vzťahu, pretože, pokiaľ by tento skutočne mal vzniknúť, tak by mal byť individualizovaný v zmysle § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z., a teda, ak navrhovateľ dňa 18. 02. 2007 poskytol odporkyni sumu 331,94 eura a dňa 25. 02. 2007 tiež sumu 331,94 eura a následne ďalšie menšie sumy až do celkovej výšky 2.755,51 eura, tak to bolo na základe neplatného právneho úkonu (§ 40 ods. 1 OZ), nakoľko pri jeho uzatváraní nebola dodržaná zákonom predpísaná forma. Navrhovateľovi nič nebránilo, aby dojednania ohľadom revolvingového úveru, ktoré sú písané drobným písmom v úverových zmluvných podmienkach uviedol na tlačive nazvanom "Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy" a aby základné náležitosti revolvingového úveru boli individuálne dojednané priamo v zmluve a nemusel tieto podmienky skrývať do neprehľadného textu úverových zmluvných podmienok, s ktorým spotrebiteľ ani nemal možnosť dostatočne sa oboznámiť a relevantne sa v ňom zorientovať. Takýto spôsob jednania navrhovateľa možno považovať za nekalú obchodnú praktiku, ktorej nemôže byť poskytnutá súdna ochrana, a preto, pokiaľ navrhovateľ poskytol odporkyni finančné prostriedky na základe neplatného právneho úkonu, vzniká mu nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a to na základe plnenia z neplatného právneho úkonu. Keďže odporkyni poskytol spolu sumu 2.755,51 eura a z tejto odporkyňa doposiaľ vrátila iba 1.458,30 eura, tak rozdiel predstavuje sumu 1.297,21 eura, ktorú je odporkyňa povinná vydať navrhovateľovi, a preto ju súd zaviazal zaplatiť navrhovateľovi uvedenú sumu spolu s 8,76% ročným úrokom z omeškania (navrhovateľ mal nárok na úrok z omeškania vo výške 9% ročne, avšak požadoval iba 8,76% ročne) od 08. 10. 2009 do zaplatenia v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže odporkyňa sa dostala do omeškania od uvedeného dátumu (výzva k úhrade zo dňa 22. 09. 2009 a v nej stanovená lehota 15 dní na plnenie od jej spísania), a preto je povinná zaplatiť aj úroky z omeškania. Vzhľadom k tomu, že súd považoval návrh navrhovateľa za dôvodný iba do sumy 1.297,21 eura s úrokom z omeškania a vo zvyšku z dôvodov vyššie uvedených považoval nároky navrhovateľa za neopodstatnené, vo zvyšku nad priznanú sumu návrh zamietol. Podľa § 160 ods. 1 OSP, súd umožnil odporkyni pohľadávku zaplatiť v splátkach po 30 eur mesačne s prihladnutím na jej sociálnu situáciu, keďže poberá iba príspevok za opatrovanie ťažko zdravotne postihnutého syna vo výške 261,12 eura mesačne, a teda nebola by schopná zaplatiť pohľadávku v hotovosti, keďže aj jej manžel je bez zamestnania. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že náhradu trov pomerne rozdelil, nakoľko obaja účastníci mali vo veci iba čiastočný úspech a to navrhovateľ do výšky 64%, a teda zo zaplateného súdneho poplatku v sume 120,50 eura predstavuje 64% sumu 77,12 eura, pričom na strane odporkyne žiadne trovy v súvislosti s týmto konaním nevznikli, a preto ju súd zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 77,12 eura.

Rozsudok súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, ktorý sa domáhal vyhovievania jeho návrhu v celom rozsahu. Nesúhlasil s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa, keď poukázal na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj Zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorých uvedené právne predpisy nezakazujú možnosť, aby na základe jednej písomnej úverovej zmluvy bolo dojednaných viacero zmlúv. Tvrdil, že odporca si pri čítaní návrhu úverovej zmluvy musel byť vedomý, že uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, pretože navrhovateľ o dojednaní takéhoto druhu úveru informuje svojich klientov na líci zmluvy a nejde teda o skrytie zmluvy do úverových podmienok. K účinnosti revolvingovej zmluvy došlo až ďalším úkonom zo strany odporcu - aktivovaním karty, t. j. priamym a zamýšľaným

úkonom odporcu a to zavolaním na určené telefónne číslo, aktivovaním karty prostredníctvom operátora, či automatického telefónneho centra IVR. Samotná karta ešte pred týmto úkonom je spotrebiteľovi zasielaná a spolu s ňou i predzmluvný formulár - brožúrka, obsahujúca informácie o tom, ako úver čerpať, ako karta funguje spolu so sadzovníkom služieb, produktov a návrh zmluvy o platobných službách. Odporcovi teda nevznikla žiadna povinnosť v okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, ale až okamihom účinnosti tejto zmluvy v dôsledku aktivovania karty. Odporkyni nevznikla žiadna povinnosť v okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere, ale až okamihom účinnosti tejto zmluvy v dôsledku aktivovania karty. Akcesorickým uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru nedochádza k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach medzi odporcom a navrhovateľom a vôbec už nie k nerovnováhe značnej v neprospech odporkyne. Navrhovateľ odmietol, žeby uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru porušil zmluvnú slobodu odporkyne tým, že podpisom jednej zmluvy nanútil podpis ďalšej zmluvy. Odporkyňa mala evidentný záujem na tom, aby platná revolvingová zmluva sa stala účinnou, pretože vykonala prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a úver začala čerpať. Pri podpise zmluvy voči odporkyni nebolo vyvíjané žiadne násilie, ani nepriamy nátlak na psychiku odporkyne, pretože požiadavka platnosti právneho úkonu - existencia vôle - bola v danom prípade naplnená, čo dokazuje skutočnosť, že odporkyňa si sama aktivovala kartu, čerpala úver a čerpaný úver aj splácala. Pokiaľ súd prvého stupňa označil uvedený právny úkon za neplatný v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, mal za to, že rozsah, množstvo právnej terminológie alebo písmo dotknutej úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou, v danom prípade nemôže mať za následok neplatnosť právneho úkonu s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rovnako nesúhlasil ani so záverom súdu prvého stupňa v tom smere, že zmluva o revolvingovom úvere je neplatná z dôvodu, že nemá osobitnú písomnú formu, v ktorej by tento záväzkový vzťah bol bezpodmienečne individualizovaný v zmysle ustanovení § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z., aj keď zmluva by neobsahovala niektoré zo spomenutých údajov (§ 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z.) a tieto nie sú detailne rozpísané na lícnej strane úverovej zmluvy, táto odkazuje na úverové zmluvné podmienky navrhovateľa, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou danej úverovej zmluvy a tieto ju bližšie špecifikujú. Dotknutá zmluva o revolvingovom úvere má písomnú formu, v ktorej je záväzkový vzťah individualizovaný v zmysle § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. a takisto bola dodržaná predpísaná písomná forma, preto je zmluva o revolvingovom úvere platná. Navrhovateľ nesúhlasí s kvalifikovaním uzatvorenia zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru ako nekalej praktiky, pretože pri uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru nedošlo medzi navrhovateľom a odporkyňou k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach a už vôbec nie k značnej nerovnováhe ku škode odporkyne. K vyhodnoteniu zmluvy neplatnej ako celok uviedol, že ochrana spotrebiteľa by mala byť len výnimka zo všeobecnej zásady zmluvnej slobody a mala by sa vykladať skôr reštriktívne. Na zmietnutie každej jednotlivéj nekalej klauzuly by mali existovať silné dôvody a na zneplatnenie celej zmluvy by mali existovať o to silnejšie dôvody.

Odporkyňa k podanému odvolaniu navrhovateľa uviedla, že s rozhodnutím súdu prvého stupňa súhlasí.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 OSP pri zachovaní postupu podľa § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť, keď súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť mu 1.297,21 eura, zmluvný úrok vo výške 587,90 eura, poplatok za výber z bankomatu vo výške 52,68 eura, zmluvnú pokutu vo výške 39,30 eura, sankčný úrok vo výške 10,30 eura, mesačný poplatok za vedenie účtu vo výške 25,36 eura, úrok z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 1.397,21 eura od 08. 10. 2009 do zaplataenia a trov konania na tom skutkovom základe, že navrhovateľ s odporkyňou uzavrel úverovú zmluvu č. 3606136280, pričom táto zmluva bola zároveň zmluvou o poskytnutí úveru 5611269001 s úverovým rámcom vo výške 1.991,64 eura. Nakoľko odporkyňa nesplácala úver podľa dohodnutých podmienok, navrhovateľ ju vyzval k splateniu celého dlhu vo výške 2.132,75 eura. Odporkyňa po zosplatení zaplatila 120 eur. Ku dňu podania návrhu odporkyňa neuhradila istinu vo výške 1.297,21 eura, zmluvný úrok vo výške 587,90 eura, poplatok za úver z bankomatu vo výške 52,68 eura, zmluvnú pokutu vo výške 39,30 eura, sankčný úrok vo výške 10,30 eura a mesačný poplatok za vedenie účtu vo výške 25,36 eura.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom vyhovel návrhu navrhovateľa v časti istiny a zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.297,21 eura s 8,76%-ným úrokom z omeškania ročne od 08. 10. 2009 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania v sume 77,12 eura, ktoré povolil odporcovi splácať v splátkach po 30 eur mesačne, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh zamietol. Vo vyhovujúcej časti z dôvodu absencie odvolania v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania zostala zamietajúca časť rozsudku súdu prvého stupňa.

Odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti a dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke a svoje rozhodnutie i riadne odôvodnil v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 OSP, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 219 ods. 2 OSP odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dodáva, že navrhovateľ si svoj nárok uplatňuje s poukazom na uzatvorenú úverovú zmluvu č. 3606136280, ktorú uzatvoril s odporkyňou dňa 21. 06. 2006. Z predloženej úverovej zmluvy vyplýva, že sa jedná o úverovú zmluvu nazvanú ako Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy, úverová zmluva. Uvedená úverová zmluva obsahuje všetky náležitosti úverovej zmluvy a zároveň v spodnej časti úverovej zmluvy je drobnými písmenami vo vopred formulovanej predtlačí uvedené, že navrhovateľ a odporkyňa ako klient podpisom tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutie revolvingového úveru a to s úverovým rámcom a pravidelnými mesačnými splátkami vo výške stanovenými v hlave 8. a 9. úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. Navrhovateľ túto zmluvu o poskytnutie revolvingového úveru eviduje pod č. 5611269001 s úverovým rámcom vo výške 1.991,64 eura. Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, bol toho názoru, že primárnym záujmom odporkyne bolo získanie úveru na základe úverovej zmluvy zo dňa 21. 06. 2006 vo výške 9.990 Sk na nákup sporáka. Jediným podpisom žiadosti o poskytnutí spotrebiteľského úveru v uvedenej výške sa odporkyňa jedným a tým istým podpisom podpísala na spodnú časť predtlačie listiny, ktorá sa týka iného právneho vzťahu a to revolvingového úveru, ktorý mal vzniknúť v budúcnosti a to zavolaním na určené telefónne číslo a okamihom aktivovania karty. Odvolací súd má za to, že listina nazvaná Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy, ktorá obsahuje v predtlačovej forme ťažko čitateľným drobným písmom i súhlas odporkyne s uzatvorením zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru a je podpísaná odporkyňou ako dlžníkom, musí obsahovať všetky náležitosti v zmysle § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. Je preto nesporné, že v čase podpísania návrhu uzatvorenej úverovej zmluvy odporkyňou, v rámci ktorej odporkyňa mala podpisovať i zmluvu o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej formy, v ktorej by bol tento záväzkovo-právny vzťah bezpodmienečne individualizovaný v zmysle § 4 ods. 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z., je potrebné považovať takúto zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru za neplatnú pre nedodržanie zákonom predpísanej formy. I keď navrhovateľ poukazoval na účinnosť revolvingovej zmluvy, ku ktorej došlo až aktivovaním karty a zavolaním na určené telefónne číslo, keď spolu s kartou mal byť odporkyni zasielaný predzmluvný formulár - brožúrka obsahujúca informácie o tom, ako úver čerpať a ako karta funguje spolu so sadzovníkom služieb, produktov a návrh zmluvy o platobných službách, tieto nemôžu nahradiť absenciu údajov v samotnej zmluve, tak ako to má na mysli § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. Ak by teda odporkyňa aj obdržala potrebné informácie a podmienky uzatvoreného úveru až aktivovaním karty a zavolaním na telefónne číslo navrhovateľa, po tom, čo už úverovú zmluvu podpísala, bolo by to neskoro. S týmito informáciami by nemohol nijako pracovať, napr. zvážiť, či mu iný veriteľ neposkytne úver za výhodnejších podmienok a nezostalo by jej nič iné, iba vziať uvedené na vedomie. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko s odvolacím konaním jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.